muutmise selgejooneline käsitlus. Ta koondas sidevokaali alusel verbid nelja konjugatsiooni ja noomenid viide deklinatsiooni, võttis tarvitusele 13 käänet: nominatiiv, genitiiv, akusatiiv, indefinitiiv, kolm välis- ja sisekohakäänet („instrumentalis", „privativus" ja „factivus") esitas üksikasjalise ülevaate mitmuse osastava kujudest ja käsitles pikemalt sõnatüvesid ja nende tuletisi. Õpetatud Eesti Seltsi esimehena F. võitles E. Ahrens'i (vt.) soomepäraste ortograafiliste uuenduste vastu ja soovitas piirduda ainult hädavajalikkude õigekirja ümberkujundustega. F-i peapüüdeks oli ühtlustada kirjaviisi. Kõrvalise tähtsusega on F-i kirjutised eesti keele vahekorrast teiste hõimukeeltega. Üldse on F. kirjutanud 27 keelelist tööd (neist on sälinud 6 trükis ja 8 käsikirjas). F-i keelelised kirjutised on mõjustanud hilisemaid (J. Krohn'i, F. J. Wiedemann'i, M. Veske, J. Jõgever'i — vt. neid) grammatikaid ja soodustanud eesti kirjaviisi kujunemist XIX s. keskpaiku. F-i „Kogutud luuletused" ilmusid P. Arumaa väljaandel M. Lepik'u kommentaaridega ja A. Bergmann'i illustratsioonidega bibliofiilse teosena 1938 Tartus.

K. Mihkla, F. keelemehena („Eesti Keel" 1928, nr. 5/6); Friedr. Rob. Faehlmann'i album (1929), lk. 62—65 (K. Mihkla); M. Lepik, Faehlmanni ja Kreutzwaldi kirjavahetus (1936). *K. M.*

FAHLE, Emil, tööstur, sünd 21. IV 1875 ukj. Vestfaalis Hagenis, sai haridust kohalikus keskkoolis ja Hageni kaubanduskoolis. Asunud 1895 Tallinna, töötas ta speditsiooniärides, kutsuti 1899 „Tallinna tselluloosivabrik Ernst Osse & Co" (vt. *Suppl.* Osse, E.) direktoriks, sai 1904 vabriku ainsaks omanikuks; surn. 24. VI 1929 ukj. Berliinis. — F. ehitas 1909 tselluloosivabriku juurde moodsa paberivabriku ja muutis 1913 ettevõtte aktsiaseltsiks „Põhja paberi- ja puupapivabrikute a./ü." nime all. Paberivabrik annab tööd 2000 töölisele ja omab mitu abivabrikut puumassi valmistamiseks; viimaseist on tähtsam Jägala jõel „Jägala puumassivabrik" juurdekuuluva, F. algatusel ehitatud moodsa elektrijõujaamaga. Tallinnas asuv vabrik kasutab kütteks põlevkivi, mida saadakse F. poolt 1924 rajatud a./s. „Küttejõu" põlevkivikaevandusest. F. omandas 1920 Lätis Maailmasõja ajal hävitatud paberivabriku „Ligat" ja ehitas selle uuesti üles. Ta algatusel asutati a./s. „Eesti Paber".

„Revaler Bote" 1929, nr. 142, 143, 271; Pvl. 1929, nr. 169; Die Baltische Papierindustrie (1922) jm. saadud andmed. *J. M.*

FALCK, Hans Heinrich, omavalitsustegelane, sünd. 4. IV 1791 vkj. Ambla khk. Järvajõel mölder Nikolai (Niklas) F-i ja ta eesti rahvusest abikaasa Gertrude Koppelsohn'i pojana, käis 2 a. Tallinnas eesti Pühavaimu kiriku koolis, õppis 12. eluaastast alates ära kübarsepa, möldri, sepa, sõjaväe kaubitseja ameti ja (a-st 1812 Tallinnas) omandas ka tisleri ning klaverivalmistaja ja -häälestaja oskuse; ta töötas kõigil neil aladel silmapaistva edukusega. F. pidas 1818—50 Tallinnas oma klaveriäri, mis peagi omandas vabrikutaolise käitise ilme. F. ostis 1828 Toompea eeslinnas Luisentali-nimelise maaomandi, mida järjest laiendas uute naaberkruntide ja maa-alade juurdeostu teel Kristinentalis, Tondil ja nende ümbruses. Ka alllinnas omandas F. terve majadebloki. F. valiti 1830 Toompea lossi foogtikohtu kaasistnikuks ja 1848 Toomgildi vanemaks; ta oli ühtlasi Toompea maksuvalitsuse esimeheks; surn. 7. XI 1874 vkj. Tallinnas. — Eriti suuri teeneid osutas F. Toompea linnaosale selle heakorra tõstmise alal Tallinna kindluse kaotamise järel pärast Krimmi sõda. Tema algatusel ja suuremalt osalt ka tema isiklikul kulul on rajatud tänaseni ta nime kandev tänav ja linnale kingitud park, praegune Kaarli tänav (alul Suur Falgi tän.), Vismari tän. ja neid ümbritsevad kui ka Rootsi kantsi ehk Lindamäge kaunistavad puiesteed. Samuti oli F. energiliselt tegev eesti Kaarli koguduse rajamisel ja talle alul puukiriku ja pärastpoole (1862—70) kivikiriku ehitamisel, milleks F. annetas ms. sobiva platsi ja suurema osa ehitusmaterjali. F. toetas ka Philipp Karell'i (vt.) ülikoolis õppimise ajal.

P. Th. Falck, Ein baltischer Bürger von altem Schrot und Korn (1914); Revalsche Ztg. 1873, nr. 264; Inl. 1858, nr. 44; TLA-st ja Eestimaa Kirjanduslikust Ühingust saadud andmed. *R. K-a.*

FAURE, Franz Georg, balti-saksa majandustegelane, sünd. 27. X 1822 vkj. Valgas kübarsepa pojana; surn. 29. XI 1889 vkj. Tartus. — F. avas 1847 Tar-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 59